

Aires de canvi a Balears

L'èxit de la manifestació 'Salvem Mallorca' es llegeix en clau política: l'esquerra s'anima i el PP es posa nerviós.

Foren unes 50.000 persones les que sortiren al carrer a Palma el 17 de març. I per l'estil o una mica més que les concentrades, pel mateix motiu, el 14 de febrer del 2004. La diferència és que fa tres anys la legislatura no havia fet més que començar, mentre que ara queden dos mesos per a les eleccions. I el destinatari de la crítica és el PP. Les lectures en clau política no s'han fet esperar.

El PP es preocupa. El PP s'ha vist sorprès per l'èxit de la manifestació, convocada pel GOB i per moltes associacions més. La setmana abans havia menystingut la convocatòria. El president del Govern, Jaume Matas, digué en repetides ocasions que la protesta no pretenia més que "complir la tradició", ja que, al seu parer, abans de cada convocatòria electoral es produeixen manifestacions ecologistes i de l'OCB en contra del PP. El portaveu del partit conservador, Miquel Ramis, en la mateixa línia, restà importància a la mobilització perquè "és partidista". Tanmateix, en veure la gran gernació que s'ajuntà a Palma, va mudar el missatge. Des del dilluns següent, dia 19, el Govern canvià d'estratègia. L'encarregat de contestar els lemes dels manifestants passà a ser el conseller de Medi Ambient, Jaume Font, que despleguà una intensa ofensiva per fer veure que el Govern és més proteccionista del territori i del medi ambient que no ho fou el Pacte de Progrés. Per preparar el terreny, el mateix conseller ja havia aconseguit que el consell de Govern

del divendres dia 16 aprovés la preservació de gairebé tota la serra de Tramuntana de Mallorca. Aquesta iniciativa li va servir, el dilluns següent, per mostrar que la preocupació del Govern per la preservació és superior a la que mostren "els que es diuen ecologistes" quan governen. A més, el dimarts 18, contraatacà amb més intensitat: "Durant aquesta legislatura la construcció s'ha reduït un 18% en comparació amb la que es feia durant el govern del Pacte de Progrés." Aquest intent del PP de presentar-se com el protector del territori més eficaç és insòlit. Tradicionalment no entrava a discutir a l'ecologisme i a l'esquerra qui era més proteccionista. Mai no ho havia fet. De fet, l'antic president Gabriel Canellas solia menysprear aquesta mena de manifestacions: "No n'hi ha cap dels nostres", solia dir. D'altra banda, el Govern assegurarà, després de la mobilització, que si hi ha una pressió constructiva excessiva sobre el territori a Mallorca no és responsabilitat seva, "sinó del Consell, que és qui té les competències urbanístiques a l'illa", en un clar intent de llevar-se de sobre la responsabilitat i projectar-la sobre el partit que governa —amb el suport del PP— el Consell: UM. Tot plegat mostra el profund canvi d'actitud del PP. A què és degut?

En primer lloc, perquè la gernació reunida sota el lema "Salvem Mallorca" palesava una certa mescla de gent. S'hi veien ciutadans que no responien al retrat típic dels manifestants tradicionals. Podria ser que hi hagués votants del PP? Si més no, és una possibilitat que pren cos si considerem la resposta del Govern, que, a més d'intentar demostrar que és més proteccionista que ningú, fins i tot acceptà "dialogar amb els convocants de la manifestació": "També a nosaltres ens preocupa el futur sostenible de Mallorca", va dir el conseller Font. Tanmateix, la raó fonamental de la preocupació del PP és una altra i s'ha de cercar en la proximitat de les urnes i en com es pot analitzar políticament l'èxit de la mobilització de "Salvem Mallorca".

El Bloc (PSM, EU-Verds i ERC) es deixà notar a la manifestació del 17 de març a Palma. La seva fortalesa en les eleccions pot evitar la majoria absoluta del PP.

L'esquerra s'anima. Tal com ha explicat aquest setmanari en diverses ocasions, el PP sap que pot perdre fàcilment un diputat per Eivissa —així li

ho diu l'enquesta que ha realitzat recentment-, i aleshores l'única possibilitat de mantenir la majoria absoluta és a Mallorca. A la més gran de les illes,

els conservadors saben que el vot del PSOE augmentarà i que, per tant, només podrien sumar un escó de la possible pèrdua que poden patir els dos partits més petits: Bloc i UM. Aquest últim és difícil que resti un diputat: en té tres i tot fa pensar que els mantindrà. La gran esperança conservadora era el Bloc: que perdés tres escons a causa de les crisis internes dels partits que el formen, i així, en aplicació de la llei d'Hondt, el PP en podria sumar un, el qual alhora eixugaria la minva per Eivissa i donaria novament la majoria absoluta a Jaume Matas. Però les expectatives conservadores envers el Bloc s'han enfosquit. En efecte, el Bloc no tindrà -tal com s'explicà la setmana anterior en aquest setmanari- competència directa. Entesa -els exmembres del PSM- no es presenta a les eleccions i ERC finalment ha decidit entrar a l'aliança d'esquerres i nacionalista formada inicialment pel PSM i EU-Verds: la setmana anterior a la manifestació es conegué aquesta notícia i la setmana passada s'escenificà l'acord. Sense erosió de cap candidatura del mateix espai ideològic, el Bloc depen-

drà de si mateix. De la seva capacitat de mobilització. I per aquest costat, la manifestació demostrà que la coalició pot ser molt més forta del que suposava el PP. La presència del PSOE a la mobilització va ser protocol·lària. És cert que hi eren tots els seus dirigents i candidats, així com una nodrida representació de les Joventuts Socialistes, però el partit no s'hi abocà massa. "Hi havíem de ser, i hi som, però sabem que la nostra batalla decisiva serà en un altre àmbit sociològic", explicà un quadre dirigent a aquest setmanari durant la mateixa manifestació. En canvi, el Bloc apostà a fons per fer-s'hi present. Era la primera ocasió en què podia demostrar que la coalició és un tot poderós i no la simple suma de sigles. Les direccions de cada partit feren una feïnada. Concentraren militants a cada poble, els repartiren més de 2.000 banderes del Bloc -les sigles de cada partit en petit, el nom ressaltat i tot sobre fons verd- i desfilaren tots junts agitant-les en l'aire. La sensació visual va ser que el Bloc era la representació política més nombrosa, més disciplinada i més activa. La prova de foc va ser superada amb escreix. L'optimisme es deixava sentir entre els dirigents del Bloc en acabar la manifestació. En la presentació de la incorporació d'ERC, el dimecres dia 21, asseguraren que l'objectiu electoral és si més no igualar els resultats de la coalició Progressistes (formada pels mateixos: PSM, EU-Verds i ERC) en les eleccions generals: a Mallorca foren 30.000 vots. Amb un resultat així les possibilitats que el PP sumés un diputat més a l'illa serien molt remotes. I si no el suma per Mallorca, i tenint en compte la minva probable a Eivissa, més difícil seria que mantingués la majoria absoluta a les Balears.

Per totes aquestes raons, l'ànim de l'esquerra i del nacionalisme mallorquí ha pujat molts graus després de la manifestació. Un candidat del PSOE ho resumia així, el dimarts 20: "Pensàvem que si la manifestació aplegava tanta o més gent que la de fa tres anys, les possibilitats d'activar el nostre vot -i sobretot el del Bloc, perquè no s'enfonsi- serien molt altes. I així ha passat. El PP ho té més difícil que fa una setmana."

Miquel Payeras